

Vanhempainyhdistysten kuntalaisaloite; energijuomat perusopetuksessa

Taustaa: Energijuomilla tarkoitetaan tässä yhteydessä piristeitä sisältäviä virvoitusjuomia, joita markkinoidaan yleisesti paremman suorituskyvyn, kestävyiden ja energisen olon saavuttamiseksi. THL suosittelee energijuomien myyntikieltoa alle 15 -vuotiaille myös Ruokavirasto on edellyttänyt varovaisuusperiaate huomioiden kofeiinipitoisten elintarvikkeiden sisältävän huomioon ”ei suositella lapsille”. Valitettavasti tuotteiden ehdoton myyntikielto edellyttäisi lakimuutosta. Energijuomien myyntikiellosta on eduskunnassa etenemässä lakialoite (LA 45/2024).

Perusopetuksessa olevien lasten huoltajille tehtiin Wilman kautta nimetön forms -kysely 30.1 – 6.2.2025. Kyselyyn tuli vastauksia 538 kappaletta, joissa oli 298 avointa kommenttia. Huoltajien mielipide kyselyn pohjalta on selvä, 97% vastaajista ei hyväksy energijuomien käyttöä perusopetuksessa. 3% vastaajista ei hyväksy lainvastaisen (energijuomia ei ole lailla kielletty alle 15v lapsilta) käyttökiellon asettamista etenkin yläkoulun oppilaille.

Miksi huoltajat haluavat kyselyn tulosten perusteella puuttua käyttöön? Huoltajat ovat yleisesti tietoisia energijuomien haitoista lapsille. Huoltajat myös tiedostavat oman vastuunsa lasten riittävästä unesta, ravinnosta ja mielekkäistä harrastuksista. Huoltajat nostivat esille huolensa energijuomien tutkituista monipuolisista fyysisistä terveyshaitoista, koulupäivien työrauhan tukemisesta sekä lasten mielen tasapainon tukemisesta. Tässä kohdin huoltajat miettivät myös koulun velvollisuutta taata turvallinen ympäristö kaikille. Energijuomien tutkitut keskeiset haittavaikutukset lapsilla ja nuorilla liittyvät uni- ja keskittymishäiriöihin ja ruokavalion laadun heikkenemiseen energijuomilla korvattaessa esim. kouluruokaa. Energijuomien tutkitut vaikutukset levottomuus, ahdistus jne ovat omiaan rakentamaan turvattomuutta ympäristöön sekä rikkomaan opetus- ja opiskelurauhaa. Muutamissa vastauksissa energijuomien käyttöä perusteltiin lasten jaksamisen tukemisella ja tämä huoli onkin otettava erikseen perusopetuksessa huomioon. Ruokapalveluissa ollaankin jo kokeiltu aamupalatarjoilua jne. tukemaan terveellistä jaksamisen tukea. Vanhempainyhdistykset toivovat vastaavien kokeilujen jatkamista ja pysyvän hyvän energiaa ylläpitävän toimintamallin löytämistä.

Esitys: Perusopetuksen vanhempainyhdistykset (Hulmin alakoulu, Perälän alakoulu, Kirkonkylän alakoulu, Rauhalan alakoulu, Kylänpään alakoulu, Isonkylän alakoulu sekä yläkoulu) esittävät yhteisesti, että **viimeistään 1.8.2025 alkaen energijuomia ei hyväksytä käytettäväksi perusopetuksessa koulupäivien aikana**. Aloitteessamme toivomme Laihian kunnan valmistautuvan perusopetuksen järjestyssäännöillä yhdistysten toiveen toteuttamiseen ja energijuomien käyttöön puuttumiseen koulupäivän aikana ja myös uuden lain voimaan tullessa lain tukemana kiellon toteuttamiseen ja tarvittavien uudenlaisten seuraamusten mietintään. Vanhempainyhdistykset toivovat myös, että aina kohdatessa energijuomia perusopetuksen koulupäivissä asiasta laitetaan tietoa myös vanhemmille.

Ystävällisin terveisin,

Laihian perusopetuksen vanhempainyhdistykset

Lisätietoa aloitteesta voi antaa

, lykky.laihia@gmail.com

Lisätietoa asiasta löytyy:

[Energiajuomat - THL](#)

[Pohjoismainen riskinarviointi lasten ja nuorten altistumisesta kofeiineille - Ruokavirasto](#)

[Energiajuomat - Terveyskirjasto](#)

[LA 45/2024 vp](#)

Lähetäjä: Lykky Laihia <lykky.laihia@gmail.com>
Lähetetty: torstai 27. maaliskuuta 2025 12.38
Vastaanottaja: Laihian Kunta <laihian.kunta@laihia.fi>
Aihe: Kuntalaisaloite

Hei,

ohessa kuntalaisaloite energiajuomien käyttökiellosta perusopetuksessa. Aloitteen takana ovat kaikki perusopetuksen vanhempainyhdistykset.
Lisätietoja aloitteen taustoista tms saa tästä tästä Vanhempainyhdistys Lykky Ry:n sähköpostista. Aloitteesta on käyty pohjustavaa keskustelua Sivistystoimen kanssa.

Ystävällisin terveisin,

Lykky ry /